

MAAHANMUUTOSTA ELINVOIMAA Pohjois-Karjalan Maaseutualueille

Karjalan tutkimuslaitoksessa on työskennelty aktiivisesti maaseutualueiden maahanmuuttokysymysten parissa. EU:n rahoittamassa *Matilde*-hankkeessa selvitetään Euroopan ulkopuolelta suuntautuvan maahanmuuton vaikutuksia Pohjois-Karjalan maaseutualueille. Tutkijat ovat koonneet tietoa maahanmuuton vaikutuksista Pohjois-Karjalaan ja haastatellut kymmeniä maahanmuuton parissa työskenteleviä ja maahanmuuttajia. Hankkeessa on selvitetty, kuinka maahanmuutto näkyy ja vaikuttaa alueen elinvoimaisuuteen arjen ja rakenteiden tasolla.

Maahanmuuttajat, jotka ovat tulleet Pohjois-Karjalaan hyvin eri syistä ja lähtökohdista – turvapaikanhakijoina, pakolaisina, perheenjäseninä, työntekijöinä, opiskelijoita – muodostavat keskeisen osan Pohjois-Karjalan nykyarkea ja elinvoimaisuutta. Maahanmuuttajien potentiaali alueen elinvoimalle tulee lähivuosina todennäköisesti entisestään kasvamaan. Kun maakuntamme pikkuhiljaa pääsee jaloilleen koronapandemiasta, on monilla yrittäjillä vaikeuksia saada uusia työntekijöitä. Erityisesti palvelu- ja kunnossapitoalat, mutta myös tietyt teollisuuden alat kärsivät työvoimapulasta. Tämä näkyy työnvälityksessä avointen työpaikkojen määrän lisääntymisenä sekä ilmoituksina kauppojen ja ravintoloiden ilmoitustauluilla.

Maahanmuuttajataustaisten ja erityisesti nuorten asettuminen Pohjois-Karjalaan on ollut vaivalloista, koska alueella ei ole ollut tarjolla työpaikkoja, jotka olisivat pitäneet nuoria tai perheellisiä maahanmuuttajia maakunnassa. Maahanmuuttajat ovat lähteneet etelän suuriin kaupunkeihin parempien työllistymismahdollisuuksien ja omankielisten verkostojen perässä. Tunnelin päässä kuitenkin on valoa, sillä viimeaikaisissa keskusteluissa maahanmuuttotyötä tekevät ovat kertoneet, että maaseudulla maahanmuuttajataustaiset ovat työllistyneet viime aikoina selvästi aikaisempaa paremmin.

Työvoimapulan ja maahanmuuton arkipäiväistymisen ansiosta Pohjois-Karjalan maaseutu näyttäytyy tällä hetkellä maahanmuuttajataustaisille ihmisille potentiaalisen tulevaisuuden paikkana. Tänne on mahdollista sopeutua, asettua ja kotoutua, koska alueen työllistymisnäkömät erityisesti palvelu-, hoiva- ja kunnossapitoaloilla näyttävät paremmilta kuin aikaisemmin.

Maahanmuuttajien arjen sujuvuuden edesauttaminen on maaseutualueiden elinvoimaisuuden elinehto

Maaseutualueet puolestaan tarvitsevat enemmän maahanmuuttajataustaista väestöä työhön ja kansalaistoimintaan alueiden elinvoiman ylläpitämiseksi. Kyse on kaksisuuntaisesta prosessista, jossa kykyä mukautua ja oppia vaaditaan sekä uusilta tulijoilta että vastaanottavalta yhteiskunnalta.

Kunnissa ja yhdistyksissä tehdään monenlaista arjen työtä, jolla edesautetaan väestöryhmien välistä kanssakäymistä ja sopuisaa yhteiselämää esimerkiksi jalkapallon pelaamisen, kielen opiskelun, monikulttuurisuustoiminnan ja läksykerhojen välityksellä. Maahanmuuttajien arjen sujuvuuden edesauttaminen on maaseutualueiden elinvoimaisuuden elinehto. *Matilde*-hankkeen viimeisessä vaiheessa maahanmuuton ja maaseudun elinvoiman välistä yhteyttä pyritään edistämään kehittämistutkimuksen keinoin.

Pirjo Pöllänen ja Jussi Laine

Kirjoittajat työskentelevät Itä-Suomen yliopiston Karjalan tutkimuslaitoksessa

<https://matilde-migration.eu/>

Kirjoitus julkaistu Sanomalehti Karjalaisessa 4.12.2021